

Egyesület bejegyzése, változásbejegyzése iránti eljárás

A www.birosag.hu oldalon találhatóak okirat-sablonok, amelyek a hatályos jogszabályoknak mindenben megfelelnek. Ezek mind a nyilvántartásba vételi kérelemnél, mind a változásbejegyzésnél felhasználhatóak.

Található többek között tisztséget elfogadó nyilatkozat sablon, székhelyhasználat jogcímét igazoló okirat-sablon, névhasználatot engedélyező nyilatkozat, közgyűlési jegyzőkönyv sablon, és természetesen több fajta alapszabály sablon.

Fellelhető közhasznú jogállású egyesületre vonatkozó, nem közhasznú jogállású egyesületre vonatkozó létesítő okirat-sablon, valamint külön sportegyesületekre vonatkozó alapszabályok is megtalálhatóak közhasznú és nem közhasznú szervezetek esetében is. Ezek a sablonok megkönnyítik és meggyorsítják mind a kérelmezők, mind a bíróság munkáját a különböző bejegyzések és módosítások során.

Gyakori kérdésként merül fel hogy **mikor szükséges változásbejegyzés iránti kérelmet benyújtani?** Akkor, amikor az egyesület nyilvántartási adataiban történik változás. Pl.: a szervezet neve, székhelye, célja stb. Kérdésként merül fel továbbá, hogy az új Ptk. vonatkozásában mikor szükséges a változásbejegyzés iránti kérelem benyújtása? A Ptké. 2016. március 15. napjáig rögzíti a végső határidőt, mivel azonban ez munkaszüneti nap, így 2016. március 16. napjáig be kell érkeznie a kérelemnek (anyagi jogi határidő).

Mind a **nyilvántartásba vételnél, mind a változásbejegyzésnél nagyon fontos a határozott kérelem benyújtása**, hiszen a bíróság a kérelemhez kötve van. 2015. január 1.-től új kérelem nyomtatványok alkalmazandók, amelyek szintén a www.birosag.hu oldalon a civil eljárás során alkalmazandó nyomtatványok menüpont alatt fellelhetőek.

Hogy milyen iratokat kell benyújtani az egyes kérelmek mellé, azt maga a nyomtatvány is felsorolja. Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy ha több kérelmező elektronikusan nyújtja be a kérelmet, **mellékelni kell** valamennyi kérelmező nyilatkozatát arról, miszerint hozzájárulnak ahhoz, hogy a kérelmet a ténylegesen benyújtó személy ügyfélkapuján keresztül nyújtják be, egyben tudomásul veszik, hogy szabályszerűnek minősül a bírósági iratnak a benyújtó ügyfélkapuján történő kézbesítése.

Ami az alapszabályt illeti, ha valaki nem kíván okirat-sablont használni, az egyesületekre vonatkozó rendelkezések a Ptk. 3:1.§-3:48.§ és 3:63.§-3:87.§-okban találhatóak. **A kötelező tartalmi elemeket a Ptk. 3:5. §, valamint a Ptk. 3:71. § tartalmazza.**

A **kötelező tartalmi elemek** közül a problémásabb, fellebbezéssel érintett területeket érdemes kiemelni.

- A jogi személy **céljának és tevékenységének meghatározása**, ezeket egymástól elkülönítetten kell szabályozni.

- Kötelező tartalmi elem a **jogi személyt létesítő személy, vagy személyek neve, lakóhelye** is. Nyilvántartásba vételi kérelemnél csatolni kell a **tagjegyzéket**, valamint ha alakuló ülés tartására is sor kerül, akkor a **jelenléti ívet** is, amit a bíróság zártan kezel. Így az alapszabályban külön nem kell felsorolni az alapító tagokat személyes adatok védelme miatt. Amennyiben a szervezet mégis ragaszkodik hozzá, hogy feltünteti az alapító tagokat, úgy csatolni kell a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, az **adataik nyilvános kezeléséhez való hozzájáruló nyilatkozatukat**.

- Nyilvántartásba vételi kérelem esetén az alapszabályban fel kell sorolni az **első vezető tisztségviselőket**, azonban itt is csak a nevüket, lakcímüket, anyja nevük szintén személyes adatok védelme miatt nem szerepelhet, kizárólag a képviselőnél.

- Kötelező tartalmi elem a **tagok jogainak és kötelezettségeinek** felsorolása. Fontos, hogy az okiratban elkülönítetten kell szabályozni a rendes és különleges jogállású tagokra vonatkozó rendelkezéseket. A különleges jogállású tagok (pártoló tag, illetve tiszteletbeli tag) alacsonyabb jogokkal, kötelezettségekkel rendelkeznek, hiszen nem szavazhatnak, nem választhatók, nincs tagdíjfizetési kötelezettségük, stb. A rendes tag belépéséről fő szabályként a közgyűlés dönt, de a Ptk. 3:80.§ m./ pont alapján a jogkör az Elnökség hatáskörébe is utalható. Azonban a tiszteletbeli tagok esetében a belépés/kilépés kérdése a közgyűlés át nem adható hatásköre.

- A **tagsági viszony megszűnésének** egyes eseteit a Ptk. 3:68. § sorolja fel, ez azonban nem taxatív felsorolás, további esetek is szabályozhatók, de fontos, hogy az eljárási szabályokat is rögzíteni kell. Ha a szervezet lehetővé teszi pl. a kizárást, rögzíteni kell, hogy mikor kerülhet rá sor, ki folytathatja le az eljárást, jogorvoslatról való tájékoztatás stb.

- Szabályozni kell az **egyesület szerveit és azok hatáskörét, továbbá a tagokra, a vezető tisztségviselőkre és a felügyelőbizottsági tagokra vonatkozó kizáró és összeférhetlenségi szabályokat**. A leggyakoribb szervek a közgyűlés, elnökség és a felügyelő bizottság. A Ptk. szabályozza mind a három szervezetet, meg kell határozni azokat fogalmilag, felsorolni a hatáskörüket, és a kizáró, összeférhetlenségi szabályokat rögzíteni, ami a közgyűlésnél a Ptk. 3:19. §, elnökségnél a Ptk. 3:22. § (közhasznú esetén továbbá Ectv. 38.§ és 39. § is), felügyelő bizottság esetében a Ptk. 3:22. § és a 3:26. § szerinti rendelkezéseket jelenti. Ami a hatáskört illeti, a közgyűlés hatáskörét a Ptk. 3:74. § szabályozza. (Nem egyszer fellebbezési ok volt a hivatkozott szakasz k) pontjának a kihagyása, amely végelszámoló kijelölését rögzíti. A Fővárosi Ítéltábla helytállónak találta a fellebbezés ezen pontját, hiszen mind az Ectv. mind a Cnytv. rögzíti ezen ügy közgyűlési hatáskörbe tartozását).

- Szabályozni kell a **közgyűlés összehívásának, lebonyolításának módját** a Ptk. 3:17. § alapján, s a **közgyűlés tisztségviselői** (levezető elnök, jegyzőkönyvvezető és hitelesítők, szavazatszedő-számláló bizottság) **megválasztásának módját is**. (Ennek elmaradása is gyakran fellebbezési ok). Sor kerülhet megismételt közgyűlés tartására, ennek szabályait azonban részletesen rögzíteni kell. A megismételt közgyűlés csak abban az esetben lesz a megjelölt tagok számára tekintet nélkül határozatképes, ha erre a tagok figyelmét a meghívóban felhívták. A napirend kiegészítés nem kötelező tartalmi eleme az alapszabálynak, azonban ha a szervezet lehetőséget ad rá, akkor a részletszabályokat rögzíteni kell.

- Az **elnökség vonatkozásában** fontos a hatáskör szabályozása, határozatképeség rögzítése a Ptk. 3:18. § alapján, összehívás, üléselés, lebonyolítás, ülésen történtek rögzítési módja, határozatok nyilvántartása szabályozandó, valamint a tisztség megszűnése a Ptk. 3:25. § szerint.
- Amennyiben működik **felügyelő bizottság**, szintén szabályozni kell a létrehozását, összeférhetetlenséget, működést és a tisztség megszűnés eseteit.

Gyakran felmerülő kérdések

- 2015. január 01. napjától nyilvántartási adat lett a képviselő anyja neve, valamint képviseleti jog gyakorlásának módja (önálló vagy együttes), terjedelme (általános vagy különös), a megbízás időtartama, valamint a megbízás megszűnése. Az új Ptk. hatályba lépése óta a képviselők megbízása nem lehet határozatlan idejű, maximális idő 5 év. Ha a megbízás időtartamáról a tagok nem rendelkeznek, a vezető tisztségviselő megbízatása két évre szól.

- Gyakori hibaként szokott előfordulni, hogy míg a korábbi Ptk. megengedte azt a szabályozást, miszerint akár a közgyűlésen, akár az elnökségi ülésen **szavazategyenlőség esetén** az elnök szavazata dönt, addig ezt az új jogszabály nem teszi lehetővé, ez a rendelkezés ugyanis sérti a tategyenlőség elvét, azzal, hogy az elnöknek többlet jogosítványt biztosít, így a döntést hozó szerv hatáskörét csorbítja. Azért is jogszabálysértő a rendelkezés, mivel a határozathozatalhoz legalább egyszerű szótöbbség szükséges. E helyett elfogadható az a rendelkezés, hogy szavazategyenlőség esetén a kérdést elvetettnek kell tekinteni és/vagy egy másik alkalommal kell arról szavazni.

- Ismétlődő hiba, hogy a határozathozatalnál megmarad a 2/3-os **szavazati arány**, holott az új Ptk. 3:76. § bizonyos esetekre 3/4 -es szótöbbséget ír elő, pl. alapszabály vagy cél módosításhoz.

- Gyakran előforduló problémák, kérdések adódnak például a **képviselet** vonatkozásában. Előfordul, hogy az alapszabály azt rögzíti, hogy az egyesület képviseleti joga az elnököt illeti meg önállóan, azonban akadályoztatása esetén az elnökhelyettes jogosult eljárni. Ebben az esetben is a bíróság kizárólag az elnököt jegyzi be képviselőnek. A Ptk. rögzíti továbbá, hogy a vezető tisztségviselő képviseleti joga önálló. Ez nem cogens szabály, lehet együttes is. Nem helyes az a szabályozás, hogy az elnök képviseleti joga önálló, általános, de a bankszámla felett az elnökhelyetttel együttesen jogosult rendelkezni. A képviseleti jogot egyféleképpen lehet szabályozni, az vagy önálló, vagy együttes. Azt úgy megosztani, hogy az ügyek egyes csoportjánál önálló, még másnál együttes, nem lehet.

- Amennyiben egy szervezetnek **telephelye** is van, az nem nyilvántartási adat, a bíróság csupán a székhelyet jegyzi be.

- Az alapszabály tekintetében kiemelendő, hogy azt a **képviselő, vagy a képviselők írják alá és vagy ügyvéd ellenjegyzi vagy két tanú aláírja.**